

Administrasjonen kan holde tilbake dokumenter fra politikerne

Kommunal Rapport 29.06.2020

Burde ikke jeg som folkevalgt få oversendt alle dokumenter i en sak som mitt utvalg får til behandling?

SPØRSMÅL: Jeg sitter i utvalg for helse og omsorg i min kommune. I listen over referatsaker er saksdokumentet fjernet, da saken er unntatt offentlighet. Vi får vi bare en muntlig orientering av etatssjefen.

Er det ikke riktig at vi som folkevalgte skal ha innsyn i hele saksbehandlingen, når vi skal behandle saken?

SVAR: I kommuneloven [§ 11–3](#) første avsnitt, tredje setning, sies det at innkalling til møte i folkevalgt organ «skal inneholde en liste over de sakene som skal behandles, og dokumentene i sakene». «Dokumentene i sakene» er da det som legges fram for de folkevalgte som grunnlag for saksbehandlingen. Det er kommunedirektøren eller den som er ansvarlig for saksforberedelsen til vedkommende organ som setter sammen denne pakken – saksforelegget – som så utgjør grunnlaget for det folkevalgte organets saksbehandling. Men før det skal ordfører eller leder for det aktuelle folkevalgte organet ta stilling til om saken kan behandles på grunnlag av de fremlagte dokumentene og dermed settes opp på saklisten i innkallingen, se [§ 11–3](#) første setning.

Hvis det legges fram nye saksdokumenter etter utsendelsen av innkallingen, ved ettersending eller i møtet, kan det ikke fattes vedtak i denne saken hvis møteleder eller en tredel av medlemmene motsetter seg det, se [§ 11- 3](#), siste avsnitt, siste setning.

Dette er imidlertid begrensninger som ikke gjelder i referatsaker. De er administrasjonens eller andre folkevalgte organers melding om det som er gjort eller skjedd på deres saksområde. Som dette legges fram, er det rene orienteringer om faktiske forhold, om vedtak av andre organer eller om pågående saksbehandling. Det vil da kunne stilles spørsmål eller finne sted meningsutveksling på grunnlag av det som er forelagt, og administrasjonen eller organets leder vil kunne supplere det fremlagte med muntlig informasjon. Men det kan ikke treffes noe realitetsvedtak i slike saker. Da må det treffes vedtak om å sette saken på saklisten som realitetssak, noe som bare kan gjøres hvis ikke en tredel eller møteleder motsetter seg dette, se [§ 11–3](#) siste avsnitt, første setning.

Men det kan treffes vedtak som går på den videre saksbehandling, som at saken skal settes opp til realitetsbehandling på neste møte, eller at man ønsker en mer utførlig redegjørelse for saken til dette.

Administrasjonen har et visst spillerom når det gjelder hvilke dokumenter som skal følge saken når den går til behandling i det folkevalgte organet.

For det første kan man holde tilbake dokumenter eller deler av dokumenter som avdekker taushetspliktbelagt informasjon. De folkevalgte vil selv få taushetsplikt hvis de får slike opplysninger, men forvaltningsloven [§ 13](#) pålegger taushetsplikt også overfor mottakere som selv har dette – man skal hindre at «andre» får adgang til eller kjennskap til slike opplysninger. Taushetspliktbelagte opplysninger kan riktignok «brukes for å oppnå det formål de er gitt eller innhentet for, bl.a. kan brukes i forbindelse med saksforberedelse, avgjørelse, gjennomføring av avgjørelsen, oppfølging og kontroll», men her ligger et underforstått krav om at dette bare skal skje i det omfang dette er nødvendig for at mottakerne – her de folkevalgte – skal kunne utøve sin funksjon. I tillegg vil administrasjonen normalt ikke

vedlegge egne interne dokumenter som er utarbeidet som ledd i saksbehandlingen der, se her unntaksregelen i offentleglova [§ 14](#). Det de folkevalgte har krav på er dermed i utgangspunktet et samlet saksforelegg som er uttrykk for «slutført saksbehandling» i administrasjonen, herunder alle relevante faktaopplysninger, innspill og synspunkter fra parter og andre interesserte, samt administrasjonens egne sammenfattende vurderinger av forholdet.

Men her har vi fått en ny bestemmelse i [§ 11–13](#) i kommuneloven 2018 som gir det folkevalgte myndighet til å kreve fremlagt *alle* dokumenter i saken.

Hvis et dokument inneholder taushetspliktbelagte opplysninger, må krav om innsyn vedtas med et flertall av organets medlemmer, og de delene av dokumentet som inneholder slike opplysninger skal unntas – «sladdes» – hvis ikke dette er informasjon som «er nødvendig for behandlingen av en konkret sak».

For alle andre dokumenter, herunder dokumenter som er unntatt fra innsyn etter offentleglova som administrasjonens egne interne arbeidsdokumenter, er det derimot tilstrekkelig at tre medlemmer av organet krever innsyn,

Disse nye bestemmelsene innebærer et radikalt skifte i forholdet mellom folkevalgte og administrasjonen. Særlig viktig er her at så få som tre folkevalgte kan kreve innsyn i administrasjonens interne saksdokumenter. Dette er en regel som vil kunne få betydelige konsekvenser både for administrasjonens arbeidsform og for forholdet mellom folkevalgte og administrasjon.